

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Obo/3/2023                    |
| Identifikačné číslo spisu: | 5097897891                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.09.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Lenka Praženková         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:5097897891.5 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivce Čelkovej, v spore žalobcu: Bratislavská aukčná dražobná s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 48, 821 09 Bratislava, IČO: 36 664 219, zastúpeného právnym zástupcom AK Herceg, s.r.o. - advokátska kancelária, so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 890 240, proti žalovaným: 2/ A. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. - M. XXX, 3/ B. O.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom T.Á. - M. X, 4/ T. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. - M. XXX, 6/ M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. - D. XXX, 7/ K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. - D. XXX, 8/ G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, 9/ H. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, a 10/ T. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, všetci právne zastúpení JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom Aleja Slobody 1890/50, 026 01 Dolný Kubín, o zaplatenie 373.384,31 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cb/618/1997-876 zo 17. marca 2022 v spojení s opravným uznesením č. k. 14Cb/618/1997-954 zo dňa 18. júla 2022, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cb/618/1997-876 zo 17. marca 2022 v spojení s opravným uznesením č. k. 14Cb/618/1997-954 z 18. júla 2022 sa z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. konanie vo vzťahu k žalovanému v 4/ rade zastavil, vo výroku II. zaviazal žalovaných v rade 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 150.714,63 Eur, úroky za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 71.688,- Eur, a úrok z omeškania vo výške 17 % ročne zo sumy 160.326,63 Eur, od 24.06.1997 do zaplatenia s tým, že maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 9/ povinný zaplatiť žalobcovi, je 3.704,- Eur, maximálna suma, ktorú je povinný žalovaný v rade 8/ zaplatiť žalobcovi, je 2.954,- Eur a maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 10/ povinný zaplatiť žalobcovi, je suma 2.954,- Eur, všetko to troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. konanie v časti žalobou uplatneného nároku na zaplatenie úrokov za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 80.764,09 Eur zastavil. Vo výroku IV. uložil žalovaným v rade 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ povinnosť spoločne a

nerozdielne nahradiť žalobcovi plnú náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou doručенou dňa 06.08.1997 pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. žiadal zaviazat' pôvodne žalovaných v rade 1/ až 7/ o zaplatenie zameškaných splátok úveru, úrokov a poplatku vo výške 11.259.206,80 Sk, pričom poukázal na to, že žalovaný v 1/ rade dňa 28.05.1993 uzatvoril Úverovú zmluvu č. 801117/2 so Slovenskou štátnou sporiteľňou v Bratislave, pobočkou v Dolnom Kubíne, na základe ktorej mu bol poskytnutý dlhodobý investičný úver na výstavbu nehnuteľností v objeme 8.000.000,- Sk pri úrokovej sadzbe + 4,5% nad základnú sadzbu, t.j. 19 % ročne, s lehotou splatnosti do 20.05.1999. Úver bol zabezpečený ručiteľskými záväzkami A. O., B. O., T. O., G. O.X., M. E. a K. E. a návratnosť úveru bola zabezpečená nehnuteľným majetkom. Poukázal na to, že Slovenská štátna sporiteľňa bola dňom 31.03.1994 zrušená bez likvidácie a všetok majetok zrušeného štátneho peňažného ústavu prešiel na Fond národného majetku Slovenskej republiky, ktorý zakladateľskou listinnou s účinnosťou od 01.04.1994 založil Slovenskú sporiteľňu, a.s.

3. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č. k. 14Cb/618/97-132 - zo dňa 6. júla 1998 žalobe čiastočne vyhovel, a to tak, že žalovaní 1/ - 7/ sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 9.672.606,70 Sk so 17 %-ným úrokom ročne zo sumy 4.830.000,- Sk od 24.6.1997 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Samostatným výrokom vo zvyšku súd žalobu zamietol a výrokom o trovách konania bolo rozhodnuté tak, že žalovaní v 1/ - 7/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trov konania 324.265,- Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a žalovaný v rade 1/, ktorý dňa 30.11.1998 doručil doplnenie k odvolaniu. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2Obo/227/2003, 2Obo/228/2003-225 zo dňa 13. decembra 2006 rozhodol tak, že nepripustil zámenu účastníkov na strane žalobcu, podľa ktorej z konania vystúpi postupca Slovenská sporiteľňa, a.s., Suché Mýto č. 4, 816 07 Bratislava a na jeho miesto nastúpi ako nový žalobca - postupník Credit Clearing Center, a.s., Mlynské Nivy č. 48, 820 05 Bratislava. Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 6. júla 1998 č. k. 14Cb/618/97-132 v časti dotýkajúcej sa žalovaného v 1/ rade REGA, s.r.o., so sídlom v Zázrivej č. 114, zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 2Obo/227/2003, 2Obo/228/2003-231 zo dňa 7. februára 2007 rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 6. júla 1998 č. k. 14Cb/618/97-132 zmenil tak, že žalobu voči žalovaným v rade 2/ až 7/ zamietol, účastníkom nepriznal náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania.

6. Dňa 26. októbra 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky rozhodnutím č. k. 1MOBdoV/14/2007, 1MOBdoV/16/2009-255 rozhodol tak, že „uznesenie z 13. decembra 2006 č. k. 2Obo/227/2003, 2Obo/228/2003-225 v časti, ktorou odvolací súd nepripustil zámenu účastníkov na žalujúcej strane a rozsudok zo 7. februára 2007 č. k. 2Obo/227/2003, 2Obo/228/2003-231 sa zrušuje a vec sa vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie“.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Obo/123/2009, 2Obo/124/2009-278 zo dňa 19. mája 2010 rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 6. júla 1998 č. k. 14Cb/618/1997-132 v napadnutej časti zrušil a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

8. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 14Cb/618/1997-287 zo dňa 22. augusta 2011 vyhovel návrhu, „aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Suché Mýto 4, 816 07 Bratislava, vo veci týkajúcej sa odštepného závodu Mestská pobočka Dolný Kubín, so sídlom Hviezdoslavovo nám. 39, 026 01 Dolný Kubín, vstúpila spoločnosť Credit Clearing Center, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 47, P.O.Box 177, 820 05 Bratislava 5, IČO: 35 839 651“.

9. Na základe predloženého Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 4D/18/2011-26 po p. G. O., rod. H. zo dňa XX. A. XXXX rozhodol súd prvej inštancie uznesením zo dňa 14.02.2012 tak, že do konania namiesto doterajšej žalovanej v rade 5/ „vstupujú dedičia, a to žalovaný v 4/ rade T. O., rod. O., nar. X.X.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom S. XXX, žalovaná v 8/ rade G. O., rod. O., nar. X.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom S. XXX, žalovaný v 9/ rade H. O., rod. O., nar. X.X.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom S. XXX, žalovaná v 10/ rade T. E.Q., rod. O., nar. X.X.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom S. XXX“. Uznesením č. k. 14Cb/618/1997-306 zo dňa 27.02.2017 súd prvej inštancie zastavil konanie voči žalovanému v 1/ rade.

10. V poradí druhým rozsudkom vo výroku I. konanie vo vzťahu k žalovanému v 4/ rade zastavil, vo výroku II. zaviazal žalovaných v 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 150.714,63 eura, úroky za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 71.688,- eur, a úrok z omeškania vo výške 17 % ročne zo sumy 160.326,63 eura od 24.06.1997 do zaplatenia s tým, že maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 9/ povinný zaplatiť žalobcovi je 3.704,- eur, maximálna suma, ktorú je povinný žalovaný v rade 8/ zaplatiť žalobcovi je 2.954,- eur a maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 10/ povinný zaplatiť žalobcovi je suma 2.954,- eur, všetko to troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. konanie v časti žalobou uplatneného nároku na zaplatenie úrokov za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 80.764,09 eura zastavil. Vo výroku IV. uložil žalovaným v rade 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi plnú náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania.

11. Uznesením č. k. 14Cb/618/1997-426 zo dňa 23.09.2014 súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby tak, že „žalovaní v 2/, 3/, 4/, 6/ a 7/ rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu istiny vo výške 150.714,63 eura (4.540.428,90 Sk), úroky za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 152.452,88 eura (4.592.795,50 Sk) a úrok z omeškania vo výške 17 % ročne zo sumy 160.326,63 eura (4.830.000 Sk) od 24.06.1997 do zaplatenia, súdny poplatok 17.041,89 eura (513.404 Sk), žalovaní v 8/ a 10/ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi každý sumu istiny po 2.954 eur (88.992,20 Sk), žalovaný v 9/ rade je povinný zaplatiť žalobcovi sumu istiny 3.704 eur (111.586,70 Sk), a to všetko na účet číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX vedený v K. K., B.K. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaní v 2/, 3/, 4/, 6/, 7/, 8/, 9/, a 10/ rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia na účet číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v V. C. L. Q. B. K., B.K., pobočka zahraničnej banky, VS: XXXXXXXXXXXX, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“ Súd prvej inštancie uznesením č. k. 14Cb/618/1997-455 zo dňa 25.02.2015 vyhovel návrhu, aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu Credit Clearing Center a.s., so sídlom Miletičova 21, 821 08 Bratislava, IČO: 35 839 651 vstúpila obchodná spoločnosť Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 48, 821 09 Bratislava, IČO: 36 664 219 a uznesením č. k. 14Cb/618/1997-488 zo dňa 24.03.2016 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo.

12. Žalobca dňa 13.02.2018 doručil súdu prvej inštancie podanie s vyčíslením pohľadávky znalkyňou JUDr. Ing. Editou Lukáčikovou v Znaleckom posudku č. 54/2016 zo dňa 05.12.2006. V súlade s týmto vyčíslením upravil žalobný návrh čo do výpočtu úrokov za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 a na výzvu súdu vzal späť žalobu v časti o zaplatenie úrokov za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 80.764,09 eura a žiadal, aby súd konanie v tejto časti zastavil. Právny zástupca žalovaných s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil.

13. Z Obchodného vestníka súd prvej inštancie zistil, že uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 8Odk/126/2018 zo dňa 15.06.2018 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného v 4/ rade. Z oznámenia správcu konkurznej podstaty úpadcu v Obchodnom vestníku 15/19 zo dňa 22.01.2019 zistil, že konkurz na majetok žalovaného sa zrušil.

14. S poukazom na § 167e ods. 1, § 166c ods. 1 písm. a) a § 167l ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) súd prvej inštancie k inštitútu zbavenia

sa dlhov dlžníka (oddĺženie) vo všeobecnosti uviedol, že ide o nástroj určený výlučne pre dlžníka, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone č. 7/2005 Z. z. dosiahnuť nevymáhateľnosť rozhodujúcej množiny pohľadávok v rozsahu, v ktorom tieto nie sú kryté hodnotou majetku dlžníka. Oddĺžiť sa možno dvoma spôsobmi, a to konkurzom alebo splátkovým kalendárom. Voľba formy oddĺženia je výlučne na dlžníkovi, ktorý voľbu spôsobu oddĺženia vykoná podaním príslušného návrhu. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii pre účely oddĺženia rozdeľuje pohľadávky veriteľov do troch kategórií, a to pohľadávky uspokojované v konkurze alebo splátkovým kalendárom, pohľadávky vylúčené z uspokojenia a oddĺžením nedotknuté pohľadávky. Každú z uvedených kategórií pohľadávok zákon o konkurze a reštrukturalizácii vymedzuje taxatívnym výpočtom. V prípade pohľadávok oddĺžením nedotknutých, ide o osobitnú množinu chránených pohľadávok, vo vzťahu ku ktorým nepôsobia účinky oddĺženia. V súvislosti s uvedeným súd prvej inštancie konanie vo vzťahu k žalovanému v 4/ rade s odkazom na § 167e zákona č. 7/2005 Z. z. zastavil, keďže aj po zrušení konkurzu zostali účinky oddĺženia zachované.

15. Súd prvej inštancie na nariadených pojednávaniach vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na náležité zistenie skutkového stavu prejednávanej veci, a to výsluchmi sporových strán, obsahom listín a pripojeným spisom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 27-24K 108/97 v prejednávanej veci, teda v štádiu po zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie v procesnej rovine. Uviedol, že aj keď sa konanie začalo podaním žaloby dňa 06.08.1997, teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), bol povinný v konaní postupovať a konať od 01.07.2016 podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), a to v zmysle § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

16. S odkazom na § 79 ods. 1 veta prvá a druhá, ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 31.6.2016, § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p. v znení účinnom do 31.6.2016, Čl. 17 CSP, § 150 ods. 1 CSP, § 186 ods. 2 C.s.p., § 191 ods. 1 CSP, § 391 ods. 2 CSP a viazaný právnymi závermi vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2Obo/123/2009, 2Obo/124/2009-278 zo dňa 19.05.2010 vykonal súd prvej inštancie dokazovanie, a to Zmluvou o úvere č. 801117/2 zo dňa 28.05.1993, Dodatkom č. 1 k Úverovej zmluve zo dňa 23.02.1996, Dodatkom č. 2 k Úverovej zmluve zo dňa 17.10.1996, listinou zo dňa 01.04.1997, ktorej predmetom bolo uznanie záväzku a dohoda o splatení záväzku, ktorou žalovaný v 1/ rade písomne uznal čo do dôvodu a výšky svoj záväzok z Úverovej zmluvy, ktorý k 27.03.1997 predstavoval sumu v celkovej výške 13 913 934,10 Sk pozostávajúcu z istiny vo výške 8 000 000,- Sk, úrokov vo výške 5 903 415,10 Sk a poplatkov vo výške 10 519,- Sk. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na vyhlásenia o ručiteľskom záväzku (č. l. 32 až 34 spisu) zo dňa 28.05.1993, prihlášku pohľadávky vo výške 19 382 329,70 Sk do konkurzného konania, ako aj na konečnú správu o speňažení majetku z podstaty a vyúčtovanie odmeny a výdavkov správcu schválenú uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 07.04.2005. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I., Oddiel Sa, Vložka číslo 1175/8 bol súdu prvej inštancie preukázaný zápis podnikateľa pod obchodným menom Slovenská sporiteľňa, a.s., v skratke SLSP, a.s., so sídlom Suché mýto 4, 816 07 Bratislava, ktorá bola založená zakladateľskou listinou Fondu národného majetku SR zo dňa 16.03.1994. Súd prvej inštancie pripomenul, že dôsledne vykonal dokazovanie celým obsahom spisového materiálu Krajského súdu v Banskej Bystrici vedeného pod sp. zn. 27 - 24K 108/97 ako aj Znaleckým posudkom č. 54/2016 ktorý bol riadne a včas doručený sporovým stranám.

17. V rámci právneho posúdenia veci súd prvej inštancie poukázal na príslušné ustanovenia zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obch. zák.“), a to § 261 ods. 3 písm. d), § 261 ods. 4, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 veta prvá, § 503 ods. 2, § 504, § 303, § 304 ods. 1, § 306 ods. 1,2, § 311 ods. 1, § 529 ods. 1, § 387 ods. 1, § 391 ods. 1 a § 397.

18. Súd prvej inštancie opätovne skonštatoval, že predmetom konania bol nárok uplatnený žalobcom na základe ručiteľských vyhlásení žalovaných v zmysle ručiteľských listín zo dňa 28.5.1993 (č. l. 32 až 34 spisu), ktorými žalovaní prevzali ručenie na zabezpečenie úveru č. 801 117/2. V súvislosti s posúdením

žalobcom uplatneného nároku a obrany žalovaných v ďalšom súd prvej inštancie považoval za potrebné poukázať na to, že po vykonanom ako aj doplnenom dokazovaní dôkaznými prostriedkami uvedenými vyššie, ako aj tvrdeniami uvedenými na nariadenom pojednávaní dňa 17.03.2022 nebola v kvalitatívnej a ani v kvantitatívnej rovine zistená až taká zmena skutkových a právnych okolností, pre ktorú by odpadla záväznosť záverov vyslovených Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2Obo/123/2009, 2Obo/124/2009-278 zo dňa 19. mája 2010. Ak aj došlo k doplneniu dokazovania, tak toto v súhrne nespôsobilo kvalitatívne odlišnú situáciu, resp. zmenu skutkového a právneho stavu, než z ktorej vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky pri vyslovení záväzného právneho názoru. Súd prvej inštancie vyjadril názor, že rešpektovaním záväznosti vysloveného právneho názoru sa zachováva aj princíp právnej istoty, ktorý patrí k základným znakom právneho štátu (článok 1 ods. 1 Ústavy SR, PL. ÚS 36/95). Vo vzťahu k dispozičnému návrhu žalobcu, ktorým zobral žalobu v časti späť a žiadal konanie zastaviť, súd vo všeobecnosti uviedol, že dispozičný princíp je základným princípom civilného procesu, ktorý je typický pre sporové konania. Späťvzatie žaloby je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu, ako strany v konaní, s postavením tzv. „dominus litis“ (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania. Vzhľadom na § 145 ods. 2 CSP a predmetný dispozitívny úkon žalobcu tak súd prvej inštancie konanie zastavil.

19. K námietke žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorý vyvodzovali z tvrdenia, že žalobca nepreukázal, že pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. nadobudol od pôvodného veriteľa Slovenskej štátnej sporiteľne aj pohľadávky, ktoré sú predmetom súdneho konania súd prvej inštancie uviedol, že „vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku) má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého žalobca za žalovaného neoznačil“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. januára 2012 sp. zn. 6Cdo/214/2011). V tejto súvislosti súd poukázal na úverovú zmluvu, tak ako je súčasťou spisového materiálu a na dodatky k úverovej zmluve, ktoré boli uzatvárané so Slovenskou sporiteľňou, akciovou spoločnosťou. Z nich vyplýva, že žalobný návrh bol doručený krajskému súdu dňa 06.08.1997. Uvedená námietka žalovaných bola uplatnená v podaní právneho zástupcu žalovaných zo dňa 07.11.2018. Skutočnosť, že na žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava prešli práva a povinnosti z Úverovej zmluvy uzatvorenej dňa 28.05.1993, je nepochybná, keďže Slovenská štátna sporiteľňa bola dňa 31.03.1994 zrušená bez likvidácie a všetok majetok zrušeného štátneho peňažného ústavu prešiel na Fond národného majetku Slovenskej republiky, ktorý zakladateľskou listinou s účinnosťou od 01.04.1994 založil Slovenskú sporiteľňu, akciovú spoločnosť. V tomto smere tak nebolo možné opomenúť fakt vyplývajúci zo spisového materiálu, kde zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. boli doložené listiny, ktoré sú súčasťou spisového materiálu (č. l. 45 až 72 spisu). K uvedenému záveru poukázal súd prvej inštancie i na skutočnosti vyplývajúce zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 1.12.1997, ktoré v rovine námietky žalovaných nenašli premietnutie. Ak žalovaní prostredníctvom právneho zástupcu spochybnili na pojednávaní konanom dňa 17.3.2022 skutočnosti aktívnej vecnej legitímácie právneho predchodcu žalobcu, tak bolo na žalovaných, aby nimi tvrdené skutočnosti preukázali. Pokiaľ žalovaní namietali, že z obsahu spisu nevyplýva aktívna vecná legitímácia žalobcu, a to s poukazom na uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 14Cb/618/1997-455 zo dňa 25.02.2015, tak potom súd prvej inštancie považoval za potrebné poukázať i na časť odôvodnenia, ktorá nenašla odzrkadlenie vo vyjadrení žalovaných, a to, že na výzvu súdu reagovala obchodná spoločnosť Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o., so sídlom v Bratislave podaním zo dňa 16.12.2014, doručeným súdu dňa 22.12.2014. Ako prílohu tohto podania zaslala overenú fotokópiu zmluvy o predaji časti podniku zo dňa 02.01.2014. Zároveň z predmetného uznesenia vyplýva, že na základe predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že došlo ku skutočnosti, s ktorou je spojený prevod práv, o ktorých sa koná a ku ktorej došlo po podaní žaloby. Súd prvej inštancie mal tiež preukázané, že obchodná spoločnosť Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o., v podaní zo dňa 28.11.2014, vyjadrila súhlas so vstupom do konania namiesto

žalobcu, čím došlo k naplneniu zákonných podmienok pre zmenu účastníka na strane žalobcu. Ak v tejto rovine namietali žalovaní, že žalobca nedostatočným spôsobom reagoval na výzvu súdu, tak potom táto argumentácia nebola bližšie rozvinutá a pri posúdení obsahu spisového materiálu nebolo možné sa so závermi, ktoré z tejto argumentácie žalovaní vyvodili, stotožniť. Zároveň poukázali žalovaní v tejto časti námietky o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu i na kritériá nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, následky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, v súvislosti s čím si osvojili argumentáciu vyplývajúcu z rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16Cb/3/2007 zo dňa 06.03.2013 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/40/2013 zo dňa 31. marca 2014. Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že v uvedenom rozhodnutí nie je možné konštatovať rovnaký skutkový základ ako v prejednávanej veci, a preto nebol daný priestor pre aplikáciu záverov z neho vyplývajúcich.

20. Súd prvej inštancie ďalej dodal, že ak žalovaní namietali, že pôvodný veriteľ, ani nový veriteľ a ani veriteľ, ktorý v súčasnosti vystupuje ako žalobca, nepreukázali postúpenie pohľadávky žalovaným, čím nemala byť naplnená podmienka podľa § 307 ods. 3 Obch. zák., podľa ktorého pri postúpení zabezpečenej pohľadávky prechádzajú práva z ručenia na postupníka, nemal súd vzhľadom na obsah spisového materiálu a protiargumentáciu žalobcu uvedené tvrdenia preukázané, na základe čoho nemohol vyhodnotiť skutočnosti uvádzané žalovanými ako také, ktoré by relevantne spochybnil žalobou uplatnený nárok.

21. Žalovaní v rámci konania poukázali taktiež na námietku duplicitného uplatňovania úrokov z omeškania s argumentáciou, že kumulatívne účtovanie úrokov z omeškania a nezaplatených úrokov, sankčných úrokov a ďalšieho 17 % úroku z omeškania od 24.06.1997 zo sumy úrokov a poplatkov považujú za neprimerané hospodárskym dôvodom, pretože úroky z úrokov takýmto spôsobom nadobúdajú charakter zisku, ktorý by sa mal dosahovať prostredníctvom riadnych úrokov z úverov. Vo vzťahu k tejto argumentácii poukázali žalovaní na čl. IV. bod 5. písm. b) a tiež na čl. VI. bod 6. písm. e) Úverovej zmluvy zo dňa 28.5.1993 s tým, že tieto majú sankčný charakter a svojou povahou sú podľa žalovaných úrokmi z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obch. zák. V súvislosti s touto argumentáciou súd prvej inštancie uviedol, že sa dôsledne oboznámil s Úverovou zmluvou, tak ako je súčasťou spisového materiálu (čl. IV. bod 5.). Skonštatoval, že uvedené zmluvné dojednanie sa viaže na úrokovú sadzbu, ktorá bola dohodnutá za predmetný úver, ktorá sa zvyšuje na 16 % a ktorá predstavovala dohodnutú osobitnú sankciu, ktorú však podľa názoru súdu nie je možné stotožňovať s úpravou § 369 Obch. zák. ako uvádzali žalovaní. V tomto smere súd poukázal na Úverovú zmluvu zo dňa 28.5.1993 v spojení s Dodatkom č. 2 k úverovej zmluve zo dňa 17.10.1996, kde sa zmluvné strany dohodli na zmene časti čl. IV. bod 5. úverovej zmluvy tak, že „ak podnik neuhradí splátku úveru, resp. úroky a poplatky v dohodnutý deň a nepožiadal o prolongáciu splátky, sporiteľňa zvýši úrokovú sadzbu zo sumy nezaplatenej splátky (úrokov) stanovenú o 1 % nad dohodnutú úrokovú sadzbu, t.j. na 17 %, a to od 01.03.1996.“ Súd prvej inštancie tak v tomto smere vyjadril názor, že napriek tomu, že došlo k označeniu takýchto úrokov ako sankčných, ide vlastne o odlišenie úrokov nie takých, ako má na mysli § 369 ods. 1 Obch. zák. v rozhodnom období, v súvislosti s čím poukázal na znenie čl. VI. bod 3. písm. e) Úverovej zmluvy. Uvedená sankcia sa tak podľa názoru súdu prvej inštancie viaže na inú povinnosť, než do akej spojitosti ju vo svojom vyjadrení dali žalovaní. Viaže sa na nedostatok zdrojov na bežnom účte na inkaso úrokov. Tieto skutočnosti však žalovaní vo svojej argumentácii bližšie neozrejmili. Ide teda o sankčné úroky, ktoré sú podľa zmluvy viazané na iný skutkový stav veci a i v prípade, ak by súd vychádzal z takýchto sankčných úrokov, ktoré sú založené na inom skutkovom základe ako úroky z omeškania vyplývajúce z dikcie § 369 ods. 1 Obch. zák. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, tak potom nie je dôvod na vylúčenie aplikácie § 369 ods. 1 Obch. zák. na ďalší nárok uplatnený v žalobe označený ako úroky z omeškania.

22. Žalovaní v konaní namietali neexistenciu pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k neplatnosti ručiteľských vyhlásení. Uviedli, že sú nedostatočne určité, keďže nebola dostatočne špecifikovaná pohľadávka, ktorej zabezpečenia sa má ručenie týkať, kde len všeobecný odkaz na úverovú zmluvu nepostačuje s následkom neplatnosti ručiteľských vyhlásení cez úpravu v § 37 Občianskeho zákonníka. Po vyhodnotení obsahu ručiteľského vyhlásenia nebolo podľa názoru súdu prvej inštancie možné

stotožniť sa s obranou žalovaných, pretože ak je zrejماً úverová zmluva, výška poskytnutého úveru, ako i rozsah uvedeného ručenia, tak potom predmetné vyhlásenia o ručiteľskom záväzku, tak ako sú súčasťou spisového materiálu, netrpia vadou uvádzanou žalovanými, a to neplatnosťou z dôvodu neurčitosti cez úpravu v § 37 Občianskeho zákonníka. Dôležité podľa súdu prvej inštancie bolo tiež zaoberať sa možnosťou postúpenia pohľadávky, ktorá je zabezpečená ručením, čo je predmetom právnej úpravy obsiahnutej v § 307 ods. 3 Obch. zák. Na postúpenie zabezpečenej pohľadávky sa súhlas ručiteľa nevyžaduje. Požiadavka určitosti ručiteľského vyhlásenia je splnená, ak je záväzok vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným záväzkom. V prejednávanej veci k takémuto ručeniu záväzku došlo. Pokiaľ ide o určenie okamihu, od ktorého je veriteľ oprávnený sa domáhať splnenia záväzku od ručiteľa, považoval súd za potrebné poukázať na ust. § 306 ods. 1 Obch. zák. Uviedol, že ide o prejav subsidiarity, podľa ktorej musí veriteľ najskôr písomne vyzvať na plnenie od dlžníka a až v prípade, ak dlžník nebude plniť, sa môže s návrhom na plnenie obrátiť na ručiteľa. Táto písomná výzva môže byť obsiahnutá aj v samotnej žalobe, v ktorej sa veriteľ domáha plnenia súčasne od dlžníka aj ručiteľa (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo/629/2006 z 28.05.2008). Obchodný zákonník však stanovuje výnimky z povinnosti písomnej výzvy dlžníka zo strany veriteľa v prípade, ak veriteľ nemôže takúto písomnú výzvu uskutočniť alebo v prípade ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu. Pre úplnosť súd uviedol, že ak sa poukazuje na § 306 ods. 1 Obch. zák., je to dispozitívne ustanovenie, čo umožňuje aj prípadné vylúčenie uvedenej aplikácie. Ak je na strane ručiteľa viac subjektov, uvedené je prípustné na základe platnej právnej úpravy, podľa ktorej budú tieto osoby voči veriteľovi v pozícii solidárnych dlžníkov a veriteľ bude tak oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich (§ 307 Obch. zák.). Aj uvedené ustanovenie je dispozitívne, čo umožňuje reguláciu prípustnosti jeho aplikácie. Súd prvej inštancie dodal, že akcesorická povaha ručenia spočíva aj v jeho trvaní, nakoľko ručenie zaniká zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje, čo však neplatí v prípade, ak došlo k zániku záväzku pre nemožnosť plnenia, avšak táto situácia v prejednávanej veci nenastala. Súd prvej inštancie zdôraznil, že ručením berie na seba ručiteľ voči veriteľovi povinnosť, že uspokojí pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. Prítom nezáleží na tom, prečo dlžník nemôže, či nechce plniť, nakoľko podmienkou povinnosti ručiteľa splniť dlh je, že ho dlžník nespĺnil, napriek tomu, že bol veriteľom písomne vyzvaný. Nie je rozhodujúce, či a v akom rozsahu môže ručiteľ vymôcť od dlžníka náhradu za plnenie, ktoré veriteľovi za neho poskytol, nakoľko zákonná úprava stanovuje len toľko, že ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi. Rozsah zodpovednosti ručiteľa preto nemôže byť ovplyvnený ani skutočnosťami, ktorými sa bránili žalovaní. Povinnosť ručiteľa plniť má akcesorickú povahu. Túto akcesoritu však treba chápať zo zákonnej úpravy len vo vzťahu k pohľadávke. Pre vznik práva veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečeného záväzku od ručiteľa je teda podstatné len to, že dlh nespĺnil dlžník po veriteľovej písomnej výzve. Táto výzva dokonca v prípadoch predpokladaných v § 306 ods. 1 druhej vety Obch. zák. ani nie je potrebná pre vznik záväzku ručiteľa. V prípadoch, keď sa vyžaduje (ak ju veriteľ môže uskutočniť a nie je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní), je však táto výzva nevyhnutná. Zákon vyžaduje, aby mala výzva veriteľa adresovaná dlžníkovi na splnenie dlhu písomnú formu. § 306 má však dispozitívny charakter, čo znamená, že právnym úkonom - dohodou sa môže modifikovať.

23. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu a obranou žalovaných, súd prvej inštancie poukázal na to, že civilné sporové konanie je ovládané zásadou prejednávajúcou, ktorá je vyjadrená tak, že strany sporu sú povinné prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazy. Strana sporu má teda jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech (primerane rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/15/2010, sp. zn. 3MCdo/6/2010, NS ČR sp. zn. 30Cdo/2675/2006). Súd prvej inštancie na základe uvedeného skonštatoval, že žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno, pretože preukázal v celom rozsahu dôvodnosť ním uplatnenej pohľadávky a najmä jej výšku. Žalovaní počas konania osobitne nenamietali a ani nespochybňovali závery vyplývajúce zo znaleckého posudku pokiaľ išlo o výšku (matematické vyčíslenie) nároku žalobcu uplatneného žalobou. V situácii, keď žalobcom uplatnený a preukazovaný nárok

žalovaný spochybňoval, pričom vzniknuté rozpory boli žalobcom predloženými dôkaznými prostriedkami odstránené a vyvrátené, bolo potrebné konštatovať unesenie dôkazného bremena žalobcu. Ak žalovaní namietali voči nároku uplatnenému žalobou, že tento je v rozpore s § 470 Občianskeho zákonníka, tak súd prvej inštancie uviedol, že nevidel priestor na to, aby túto argumentáciu vyhodnotil ako takú, ktorá by mala vplyv na závery o dôvodnosti uplatnenej žaloby, pričom poukázal na § 470 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého žalovaní, ktorí sú právnymi nástupcami zosnulej žalovanej v rade 5/, a ktorí vstúpili do konania na základe uznesenia sp. zn. 14Cb/618/1997 zo dňa 14.2.2012, zodpovedajú za dlhy poručiťky v zmysle skutočností vyplývajúcich z Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 4D/18/2011-26 zo dňa 10. júna 2011. Žalovaní túto svoju námietku bližšie nekonkretizovali, preto súd poskytol odpoveď na túto argumentáciu žalovaných v takomto rozsahu, aby neporušil zásadu rovnosti sporových strán.

24. K námietke žalovaných o zániku pohľadávky v rámci dobrovoľných dražieb, súd prvej inštancie uviedol, že nemal v rámci vyvolaného sporu priestor na to, aby prehodnocoval, resp. posudzoval správnosť záverov prijatých v konaniach o dobrovoľných dražbách, pretože konanie o dobrovoľných dražbách a ich prieskum podlieha osobitným konaniam. K argumentácii žalovaných o zániku pohľadávky v konkurznom konaní súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z konkurzného konania vyhláseného na žalovaného v rade 1/ a argumentáciu žalovaných, ktorá bola vo všeobecnej rovine a nereflektovala na výsledky konkurzného konania na žalovaného v rade 1/.

25. K vznesenej námietke premlčania súd uviedol, že ju nemohol vyhodnotiť ako takú, ktorá by mala vplyv na žalobou uplatnený nárok, keďže právny dôvod žaloby sa od jej podania nezmenil. Pokiaľ žalovaní poukazovali v tejto rovine na uznesenie č. I. 426 spisu zo dňa 23.09.2014, v ktorom je uvedené, že súd prvej inštancie pripúšťa zmenu, je potrebné vo väzbe na odôvodnenie uviesť, že k žiadnej zmene nedošlo. Išlo o rozhodnutie na základe podania žalobcu zo dňa 8.9.2014 z ktorého obsahu je zrejmé, že išlo o späťvzatie a nie o zmenu skutkových a právnych okolností prejednávanej veci vyžadujúcich pripustenie zmeny žaloby.

26. Na záver súd prvej inštancie dodal, že právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní a toto právo preto nezahŕňa nárok na zamietnutie žaloby na základe procesnej obrany žalovaného účastníka (sporovej strany). Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (pozri II. ÚS 37/2001). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (k tomu pozri napr. III. ÚS 209/04).

27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia dospel súd prvej inštancie k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, a preto jej vyhovel. O nároku na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho, dovolacieho konania rozhodol na základe princípu úspechu strán v spore (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 261 CSP) tak, že žalobcovi ako úspešnej procesnej strane priznal voči žalovaným nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých podľa § 262 ods. 2 CSP bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

28. Proti tomuto rozhodnutiu, čo do výroku II. a IV. podali žalovaní v 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu (ďalej aj „odvolatelia“) dňa 31. mája 2022 odvolanie, v ktorom navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a IV. zmenil a žalobu zamietol a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

29. Odvolatelia namietali, že súd prvej inštancie v rozpore s § 470 ods. 2 CSP aplikoval sudcovskú koncentráciu konania a neprihliadal na tvrdenia právneho zástupcu žalovaných prednesených na

pojednávani dňa 17.3.2022 ani na skutkové tvrdenia, ktoré žalovaní uviedli v písomnom vyjadrení zo dňa 7.11.2018 a ani sa v odôvodnení rozsudku s nimi nevyporiadal. V časti výroku II. a IV. namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku. Podľa odvolateľov napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so svojou doterajšou judikatúrou v obdobných veciach (rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16Cb/3/2007-905 zo dňa 6.03.2013) a v rozpore s judikatúrou dovolacieho súdu, kedy nesprávne právne posúdil aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu, žalovanými vznesenú námietku premlčania, kedy z procesných úkonov žalobcu bolo zrejmé, že ide o zmenu pôvodnej žaloby a nie o jej špecifikáciu. Ďalej namietali duplicitné uplatňovanie úrokov z omeškania, zánik pohľadávky v rámci konkurzného konania ako aj v rámci dražieb, ako aj rozpor žalobného petitu s ust. § 470 Občianskeho zákonníka. Podľa žalovaných neboli vo vzťahu k nároku na úroky z omeškania pasívne vecne legitimovaní v predmetnom spore. Súd prvej inštancie podľa odvolateľov porušil princíp legitímnych očakávaní v tom a napadnutý rozsudok je podľa nich nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný.

30. V závere odvolateľa vo vzťahu k výroku IV. namietali jeho nesprávnosť pre jeho zjavný rozpor s výrokom III., z ktorého je zrejmé, že procesný neúspech žalobcu bol v rozsahu sumy 80.764,09 eura, čo sa do výroku IV. nepremietlo.

31. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných v 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/ a 10/ rade uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 14Cb/618/1997 zo dňa 17.03.2022 považuje za správny, nadštandardne precízne, svedomito a dôsledne odôvodnený, pričom súd sa náležite vysporiadal s rozsiahlou procesnou obranou žalovaných. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalovaných zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) [§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 CSP), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

33. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorý v napadnutom výroku II. uložil žalovaným v 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 150.714,63 eura, úroky za obdobie od 01.03.1994 do 01.06.1997 v sume 71.688,- eur a úrok z omeškania vo výške 17 % ročne zo sumy 160.326,63 eura od 24.06.1997 do zaplatenia s tým, že maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 9/ povinný zaplatiť žalobcovi, je 3.704,- eur, maximálna suma, ktorú je povinný žalovaný v rade 8/ zaplatiť žalobcovi, je 2.954,- eur a maximálna suma, ktorú je žalovaný v rade 10/ povinný zaplatiť žalobcovi, je suma 2.954,- eur, všetko to troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo výroku IV. uložil žalovaným v rade 2/, 3/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi plnú náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania. Proti výroku I. a III. nebolo podané odvolanie.

34. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

35. Podľa § 44 ods. 2 CSP na krajskom súde koná a rozhoduje senát.

36. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Podľa § 379 CSP v spojení s § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

38. Podľa § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

39. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

40. Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

41. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

42. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

43. Odvolací súd zdôrazňuje, že v sporovom konaní je daná prísna viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), avšak s jednou výnimkou. V zmysle § 380 ods. 2 CSP odvolací súd prihliadne na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolaní ako odvolací dôvod uvedené. Ide o vyjadrenie základnej zásady stanovenej Civilným sporovým poriadkom v čl. 2 ods. 2, a to právnej istoty, ktorá je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

44. Zákonné obsadenie súdu považuje procesná teória za procesnú podmienku na strane súdu. Jej nedostatok je odstrániteľný. Ak však uvedený nedostatok odstránený nebol, konanie trpí vadou, ktorá môže vyústiť do nevyhnutnosti zrušenia napadnutého rozhodnutia v opravnom konaní. (MOLNÁR, Peter. § 365 [Odvolacie dôvody]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1393, marg. č. 11.).

45. V zmysle § 380 ods. 2 CSP možno pripustiť taký výklad, že odvolací súd musí vždy (t.j. aj keď neboli obsahom odvolania) prihliadnuť na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, čo je kompetencia súdu ex offio dbať na dodržanie procesných podmienok, ako základných atribútov civilného konania vôbec.

46. Odvolací súd v intenciách vyššie uvedeného zisťuje, že predmetom konania bol návrh na zaplatenie sumy 373.384,31 eura s príslušenstvom, podaný dňa 6. augusta 1997, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline, ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zo dňa 17. marca 2022, samosudkyňou JUDr. Martinou Nemravovou. Je zrejmé, že ide o konanie vyvolané za účinnosti úpravy Občianskeho súdneho poriadku, avšak s meritorným rozhodnutím vydaným už za účinnosti nového procesného kódexu - Civilného sporového poriadku.

47. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 44 ods. 2 CSP, podľa ktorého na krajskom súde

koná a rozhoduje senát. Zákonodarca týmto pojmovým vymedzením zjednodušil výklad ustanovený Občianskym súdnym poriadkom, kedy nahradil konanie a rozhodovanie samosudcu, predsedu senátu ako jediného sudcu a podobne.

48. S odkazom na judikát č. 11 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov SR č. 1/2003 odvolací súd uvádza, že pod pojmom „nesprávne obsadený súd“ je možné rozumieť „súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať. To, že súdu sa nerozumie určenie konkrétnej osoby sudcu, ktorý má vo veci konať, ale rozhraničenie pôsobnosti medzi senátom a samosudcom, potvrdzuje aj text § 237 písm. g) OSP, v zmysle ktorého nejde o nesprávne obsadený súd, ak namiesto sudcu rozhodoval senát“. Z uvedeného vyplýva, že počas obdobia účinnosti OSP, v ktorom bol krajský súd v niektorých veciach aj súdom prvej inštancie, pričom mohol konať a rozhodovať prostredníctvom samosudcu alebo v konkrétnych veciach prostredníctvom prvoinštančného senátu. Bolo preto potrebné presne rozlišovať, či o veci mohol konať a rozhodovať len samosudca alebo senát, pretože inak by bol súd nesprávne obsadený, ak by na miesto senátu rozhodoval len jeden sudca. Za nesprávne obsadený súd sa však nepovažovala situácia, ak na miesto samosudcu o veci rozhodol senát. Uvedené procesné pochybenie, ak vo veci konal a rozhodol na miesto senátu samosudca, bolo prípustným dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. g) OSP.

49. Ako už bolo uvedené v zmysle novej procesnoprávnej úpravy účinnej od 1. júna 2016 - CSP - na krajskom súde už nerozhoduje samosudca, ale len senát (§ 44 ods. 2 CSP), pričom nesprávne obsadený súd, t.j. ak by na miesto senátu rozhodoval samosudca, je prípustným odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1, písm. c) CSP, ako aj ide o vadu zmätočnosti súdneho konania a prípustným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. e) CSP.

50. V súlade s princípom okamžitej aplikability ustanovení Civilného sporového poriadku v § 470 ods. 1 CSP, pokiaľ za účinnosti Civilného sporového poriadku bolo o spore rozhodnuté rozsudkom krajského súdu, ktorý prijal samosudca, tak je v prejednávanom prípade možné konštatovať, že krajský súd, ako súdny orgán nekonal a nerozhodoval v súlade s § 44 ods. 2 CSP (ktorý v zmysle § 470 CSP neustanovuje inak), to zn. nekonal a nerozhodoval v senátnom zložení. Rozhodnutie tak prijal nesprávne obsadený súd. Uvedené nie je rozporné s ust. § 470 ods. 4 CSP, podľa ktorého konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo. Tým, že v danej veci konal a rozhodoval Krajský súd v Žiline samosudcom a nie v senáte podľa § 44 ods. 2 CSP, došlo k porušeniu zásady prejednávania veci zákonným sudcom podľa čl. 48 ods. 1 ÚSR a základného práva na spravodlivý proces, nakoľko v rámci konania neboli dodržané procesné pravidlá súdneho konania. Tento postup konajúceho súdu sa premietol v taký nedostatok procesnej podmienky konania nesprávne obsadeného súdu, na ktorý musel odvolací súd prihliadnuť ex offio, hoci ho odvolatelia v podanom odvolaní nenamietli vôbec.

51. Odvolací súd vzhľadom na okolnosti zistené vyššie ďalej uvádza, že aj napriek tomu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie už bolo raz zrušené, odvolací súd má za to, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 390 C SP, ktoré odvolaciemu súdu prikazuje rozhodnúť vo veci, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Odvolací súd poznamenáva, že si je vedomý ustálenej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej „Ak odvolací súd nepostupuje v zmysle § 390 CSP a nerozhodne v merite veci, hoci na takéto rozhodnutie boli splnené podmienky stanovené v uvedenom ustanovení Civilného sporového poriadku, ide o zásadné pochybenie, v dôsledku ktorého nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale naopak priebeh konania pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa opätovne spomalil. Takýmto postupom odvolacieho súdu došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 379/2017; obdobne aj I. ÚS 570/2017, I. ÚS 227/2018, I. ÚS 52/2020)“, avšak je názoru, že povinnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní po predchádzajúcom zrušení rozhodnutia a vrátení veci na nové rozhodnutie je možné aplikovať iba a výlučne vtedy, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo bolo procesne

bez väd, prípadne sa v konaní vyskytla taká procesná vada, pri ktorej môže byť odvolacím súdom zjednaná náprava.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nemožno zúžiť iba na právo na skončenie veci v primeranej lehote, aj za cenu porušenia ostatných práv, ktoré sú jeho súčasťou. Konanie na súde v zmysle článku 2 základných princípov CSP má zabezpečiť spravodlivú ochranu ohrozených, alebo porušených práv a právom chránených záujmov a nie je teda možné preferovať iba rýchle skončenie súdneho konania. Úlohou odvolacieho súdu má byť preskúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, a teda odvolací súd nemá nahrádzať činnosť súdu prvej inštancie. Odvolací súd tu poukazuje aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 25/01 zo dňa 7. novembra 2002, uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 243, pod č. 620/2002, v ktorom ÚS SR konštatuje, že „Snaha zákonodarcu maximálne urýchliť súdne konanie nemôže ísť tak ďaleko, aby predpísaná rýchlosť konania (ustanovenie lehoty na rozhodnutie súdu) mala, alebo mohla mať za následok porušenie základných zásad občianskoprávného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie základného práva na spravodlivý proces“.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k úprave povinnosti odvolacieho súdu rozhodnúť vo veci podľa § 390 CSP preto zdôrazňuje, že v predmetnej veci ide o prípad, kedy síce predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Žiline, ako súdu prvej inštancie bol už zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v tomto odvolacom konaní však nebola podľa najvyššieho súdu splnená podmienka na to, aby odvolací súd konal a rozhodol v zmysle § 390 CSP, nakoľko na zistenú vadu nesprávne obsadeného súdu musel vzhliadnuť ex offo, hoci táto nebola v odvolaní uplatnená (§ 380 ods. 2 CSP) s tým, že takýto procesný nedostatok (nesprávne obsadený súd) nemohol v odvolacom konaní odstrániť. Ustanovenie § 390 CSP podľa najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho je potrebné bez akýchkoľvek pochybností aplikovať v prípade, že odvolaním napadnutému rozsudku predchádzalo už zrušenie predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie, avšak za predpokladu, že nové rozhodnutie bolo vydané správne obsadeným (ako aj nevylúčeným sudcom) a právomocným súdom. Ak tomu tak nie je, nie je možné také rozhodnutie v prípadnom odvolacom konaní potvrdiť (i keď by sa javilo vecne správne), či zmeniť, ale je potrebné ho zrušiť (i keď ako druhé v poradí). Najvyšší súd pri zrušovaní rozhodnutia krajského súdu ako súdu prvej inštancie, keď nerealizoval postup uvedený v § 390 CSP zväzil účel daného ustanovenia CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ak už bolo rozhodnutie raz zrušené, a teda práva strán sporu na konanie bez zbytočných prieťahov a porovnal tento účel s právom strán sporu na zákonného sudcu a správne obsadený súd, ktoré právo nemôže byť porušené tým, že odvolací súd meritorne rozhodne (v danom prípade pri aplikácii § 390 CSP mohol najvyšší súd ako súd odvolací rozhodnúť len tak, že by rozhodnutie krajského súdu ako súdu prvej inštancie zmenil a žalobu buď v celom rozsahu alebo v časti zamietol alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil), pričom by mohla nastať situácia, že by bolo potvrdené rozhodnutie vydané nezákonne obsadeným súdom, teda pri ignorovaní základného predpokladu spravodlivého súdneho konania a základného práva strany sporu na zákonného sudcu a správne obsadený súd. Rýchlosť konania podľa najvyššieho súdu nemôže ísť na úkor zákonnosti konania.

54. Odvolací súd preto konštatuje, že postupom súdu prvej inštancie, a to krajského súdu konajúceho a rozhodujúceho samosudcom (hoci mal konať a rozhodovať senátne, čím konal a rozhodoval nesprávne obsadený súd) došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. a), c) CSP a dôvodom, pre ktorý odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie musí zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie, keďže zistený nedostatok nie je možné napraviť v odvolacom konaní. V dôsledku zistenej procesnej vady sa v ostatnom už odvolací súd nezaoberal zvyšnými odvolacími námietkami.

55. Vzhľadom k tomu, že predmetné súdne konanie začalo podľa v tom čase účinného procesného

predpisu - Občianskeho súdneho poriadku - na vecne a miestne príslušnom súde, a to na Krajskom súde v Žiline v tomto prípade ako súde prvej inštancie (vtedy prvého stupňa), najvyšší súd po zrušení napadnutého rozsudku vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa § 9 ods. 3 písm. a) OSP platného a účinného v čase začatia tohto konania (6.8.1997) rozhodovali krajské sudy ako sudy prvého stupňa v obchodných veciach spory z právnych vzťahov medzi podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, ak suma požadovaná navrhovateľom prevyšuje 1 000 000 Sk. Hoci neskoršia novela OSP zrušila túto vecnú príslušnosť krajských súdov ako súdov prvého stupňa pre obchodné veci uvedené v § 9 ods. 3 OSP (vypustením odseku 3 v znení ku dňu 31. decembra 2004 z § 9 OSP - zákonom č. 371/2004 Z. z.) s účinnosťou od 1. januára 2005, a hoci aj následne od 1.6.2016 platný a účinný nový procesný predpis - Civilný sporový poriadok - upravuje krajské sudy (aj to len 3 krajské sudy) v obchodných sporoch len ako sudy odvolacie (druhej inštancie), podľa prechodných a záverečných ustanovení, a to § 15 ods. 1 zák. č. 371/2004 Z. z. v znení ku dňu 1. januára 2005 (v konaní, ktoré sa začalo pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na vecne príslušnom súde podľa doterajších predpisov, pokračuje tento súd) a § 470 ods. 4 CSP konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začal), k zmene príslušnosti dovtedy konajúceho krajského súdu ako súdu prvej inštancie ku dňu účinnosti uvedených zmien právnej úpravy, nedošlo. Taktiež ani po prijatí novej súdnej mapy s účinnosťou od 1. júna 2023 nedošlo k zmene vecnej a miestnej príslušnosti prejednávanych dovtedy krajskými súdmi ako súdmi prvej inštancie, pretože podľa § 471c CSP sa konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Uvedené neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prešiel z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. K takému prechodu výkonu súdnictva v predmetnej právoplatne neskončenej veci (ku dňu účinnosti zákonných zmien a doplnkov) z krajského súdu ako súdu prvej inštancie na okresný, či iný vecne a miestne príslušný krajský súd, nedošlo. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd uzatvára, že aj napriek okamžitej aplikabilite novej procesnoprávnej úpravy (CSP), s poukazom na vyššie uvedené prechodné a záverečné ustanovenia, v konaní ako vecne a miestne príslušný súd (vychádzajúc z predpokladov a právnej úpravy účinnej pri jeho začatí) bude naďalej pokračovať Krajský súd v Žiline.

56. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP je pre súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

57. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

58. Uznesenie bolo prijaté v senáte Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.